

RAUA 27, arhitekt Johann Ostrat.

Funktsionalistlik asum. Eesti aega meenutav ansambel Raua tänaval

JAAK JUSKE

1933. aastal projekteeris arhitekt Anton Soans üldlahenduse moodsate kortermajade rajamiseks Raua tänava ja vaikse Raua põiktäna äärde.

Järgneva nelja aasta jooksul kerkis sinna Tallinna üks iseloomulikumaid funktsionalistlikke kvartaleid. Esimesena ehitati Soansi enda projekti alusel Raua 25 kortermaja, aasta hiljem järgnesid maja nr 27 (arhitekt Johann Ostrat) ja maja nr 35 (arhitekt Artur Vetemaa). 1935. aastal kerkis Vetemaa projekti alusel ka Raua 33. Viimastena said 1936. aastal valmis umbtäna sulgemiseks Raua 29 ja 31 (arhitektid vastavalt Richard Falkenberg ja Karl Treumann).

Hooned on kõik kolme- ja neljakorruselised, korterites samuti kolm kuni neli tuba. Maju varem ühendanud madalad kivipostide ja puitpul-

ANTON Soansi projekti järgi ehitatud Raua 25 oli esimene hoone selles asumis. FOTOD: ANDRAS KRALLA

kadega piirdeaiad on praegu-seks ammu likvideeritud.

Ehkki selle umbsopi hoonete ansamblit on tavaks saanud väärtustada funktsionalistliku tänavaruumi näitena, on geomeetriliste mahtudega mängivat lõpptulemust võrreldud pigem *art déco* kui

funktsionalismi paremikuga. Seda rõhutavad eenduvad mahud, ümarnurgad ja akende vahelise pinna eristamine värviga. Igatahes moodustavad need Raua asumi majad ilusa tervikliku ansambli, mis nõukogude ajal meenutas ereda kontrastina Eesti aega.

Ä Tasub teada

FUNKTSIONALISM on 1920ndail arhitektuuris tekkinud uus suund. Esteeetiliste iluprintsiipide kõrval said tähtsaks tehnilised, sotsiaalsed ja majanduslikud tegurid. Vältima hakati arhitektuurseid kaunistusi, üldilmes hakkas rohkem kaasa rääkima materjali värv ja faktuur. Kasutusele võeti uued materjalid: teras, terasbetoon, klaaspinnad. Kujunesid uued proportsioonid: peened postid, laiad aknad jne.

ART DÉCO oli populaarne kunstisuund aastail 1925–1940. Puhtalt dekoratiivkunst, mida iseloomustavad eklektilisus, rikkalikud värvid, julged geomeetrised kujundid ja külluslikud ornamendid.

ALLIKAS: OMA MAJA